

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра романських мов та інтерлінгвістики

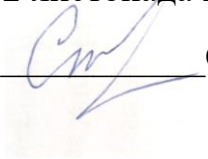
СИЛАБУС вибіркової навчальної дисципліни

ПОРІНЯЛЬНА ТИПОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітньо-професійна програма	Мова і література (французька). Переклад

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри
романських мов та інтерлінгвістики
№ 4 від 2 листопада 2020 року

Завідувач кафедри О. В. Станіслав

Луцьк 2020

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Форма навчання: денна	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (французька). Переклад Бакалавр	Вибіркова
		Рік навчання 3
Семестр 5		
Лекції 22 год.		
Практичні 20 год		
Самостійна робота 40 год.		
Консультації 8 год.		
Форма контролю: залік		
Кількість годин/кредитів 90/3		Мова навчання: французька

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Мамосюк Олена Сергіївна
Науковий ступінь	Кандидат філологічних наук
Вчене звання	
Посада	Старший викладач кафедри романських мов та ітерлінгвістики
Контактна інформація	mamosyuk@vnu.edu.ua mamosyuk_olena@ukr.net Корпус № 3 (А), каб. 224А
Розклад занять	https://bit.ly/3kIC98I
Розклад консультацій	Згідно з розкладом, затвердженим кафедральним протоколом. У разі необхідності запитання та звернення можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

3. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Анотація курсу. Силабус навчальної дисципліни «Порівняльна типологія» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою «Мова і література (французька). Переклад», спеціалізації 035.05 романські мови та літератури (переклад включно). Запропонована дисципліна вивчається у сьомому семестрі та входить до переліку навчальних дисциплін на четвертому курсі. Порівняння французької та української мов необхідне у системі підготовки фахівців з іноземної мови, оскільки воно сприяє глибокому розумінню мовних явищ як іноземної, так і рідної мови. Предметом вивчення навчальної дисципліни є порівняння, реконструкція та зіставлення споріднених і неспоріднених мов з метою виявлення їх подібностей і відмінностей на всіх рівнях мовної структури (фонетичному, лексичному та граматичному).

Пререквізити та постреквізити. Предмет порівняльної типології будується на основі знань, отриманих студентами з курсів фонетики, граматики, лексикології, стилістики французької мови з урахуванням фактичного матеріалу відповідних аспектів української, а принагідно й другої іноземної мови, що вивчається. Оскільки мова є суспільним явищем, то порівняльна типологія двох мов як частина мовознавчої науки, належить до гуманітарних

наук. Вона пов'язана також з семіотикою, зокрема лінгвосеміотикою, що стоїть на межі точних і гуманітарних дисциплін. Отже, знання, уміння й навички, отримані при вивченні курсу «Порівняльна типологія», як розширять загальний світогляд студентів, так і допоможуть сформувати у них розуміння характеру міжмовних граматичних зв'язків та відношень, а також здійснювати правильні лексичні й граматичні трансформації при перекладі текстів.

Мета і завдання навчальної дисципліни.

Основна мета дисципліни: опанування студентами теоретичних типологічних понять, а саме: ізоморфні та аломорфні риси та явища порівнюваних мов, абсолютні універсалиї, типологічні доміанти та типологічно рецесивні риси, типові риси порівнюваних мов, типи мов, що сприятиме подальшому вдосконаленню навичок перекладача / викладача (підбір відповідників, еквівалентів на кожному мовному рівні).

Завданнями курсу є системне зіставлення таких одиниць і явищ французької та української мов, як: звуки /фонем, складотворення і просодичні явища (наголос, інтонація) французької та української мов; класи повнозначних і неповнозначних частин мови, морфологічні категорії та способи їх реалізації, словотвірні й формотвірні афікси, класифікація лексичних одиниць; синтаксичні процеси синтаксичні зв'язки та синтаксичні відношення на рівні різних типів і парадигматичних класів словосполучень речень і надфразових єдностей порівнюваних мов.

Результати навчання. По закінченню курсу студенти

знатимуть:

1) базові поняття та категорії порівняльної типології французької та української мов, види типології, методи дослідження, застосовувані в порівняльній типології;

2) основи типологічної класифікації мов, поняття “мовна сім'я”, різницю між синтетичними, аналітичними й аглютинативними мовами;

3) основні характеристики вокалізму й консонантизму порівнюваних мов;

4) етимологічний склад французької та української мови, сучасні джерела поповнення словникового складу української та англійської мов;

5) спільні та відмінні риси морфемної будови французького та українського слова; продуктивні та непродуктивні способи словотворення в французькій та українській мовах;

6) образно-стилістичний ресурс порівнюваних мов, їх риторичні фігури;

7) базові поняття та категорії морфології та синтаксису французької та української мов;

8) системи різних частин мови, їхні категоріальні відмінності у зіставляваних мовах;

9) основні характеристики синтаксису словосполучення, простого і складного французького й українського речення.

вмітимуть:

1) застосовувати набуті теоретичні знання при аналізі мовних явищ;

2) пояснити зміст категорій, якими визначається сутність мовних явищ;

3) розпізнавати та пояснювати мовні засоби різних рівнів у зіставляваних мовах;

4) використовувати набуті знання при перекладі з французької мови на українську і навпаки.

Структура навчальної дисципліни

Умовні скорочення: : ДС – дискусія, СЗ – семінарське заняття, Д – доповнення.

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практичні	Самостійна робота	Консультації	Форми контролю Бали
Змістовий модуль 1. Предмет, цілі, методи типологічних досліджень. Типологія фонетичних та фонологічних систем. Типологія лексичних одиниць.						
Тема 1. Порівняльна типологія /	12	3	3	5	1	ДС+СЗ+Д 5

Зіставне мовознавство.						
Тема 2. Історія зіставного мовознавства. Методика зіставного мовознавства.	12	3	3	5	1	ДС+СЗ+Д / 5
Тема 3. Зіставна фонетика і фонологія.	11	3	2	5	1	ДС+СЗ+Д / 5
Тема 4. Типологія лексичних систем..	10	2	2	5	1	ДС+СЗ+Д / 5
Разом за модулем 1	45	11	10	20	4	20
Змістовий модуль 2. Типологія граматичних систем французької та української мов.						
Тема 5. Спільні та відмінні риси у морфологічних/с интаксичних системах.	12	3	3	5	1	ДС+СЗ+Д / 5
Тема 6. Франкомовна, україномовна мовленнєва поведінка.	12	3	3	5	1	ДС+СЗ+Д / 5
Тема 7. Зіставна лексикологія та фразеологія.	11	3	2	5	1	ДС+СЗ+Д / 5
Тема 8. Зіставний синтаксис.	10	2	2	5	1	ДС+СЗ+Д / 5
Разом за модулем 2	45	11	10	20	4	20
Загалом за поточний контроль						40
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						T/30
Модульна контрольна робота 2						T/30
Загалом за підсумковий контроль						60
Усього годин / балів	90	22	20	40	8	100

4. ОЦІНЮВАННЯ

При поточному оцінюванні знань студентів враховуються: участь у дискусіях під час проведення лекційних та семінарських занять, робота над додатковою літературою, вміння використовувати набуті знання на практиці, вміння аналізувати ситуації міжкультурної взаємодії. Робота студентів під час лекцій та семінарів оцінюється максимально у 5 балів. За кожний змістовий модуль студент має можливість отримати максимальну кількість балів - «20» (середній бал помножено на коефіцієнт 4), всього за поточне оцінювання студенти можуть отримати 40 балів.

Учасники освітнього процесу повинні толерантно ставитися до всіх учасників процесу

навчання, дотримуватися правил академічної доброчесності, самостійно виконувати навчальні завдання; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань забороняється. У разі виявлення несамотійного виконання практичних завдань, ці завдання зараховані не будуть.

Учасники освітнього процесу повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, самостійно виконувати навчальні завдання, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, під час написання рефератів та наукових тез коректно посилалися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей. У разі виявлення академічного плагіату під час написання рефератів та несамотійного виконання практичних завдань, ці завдання зараховані не будуть. Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, можна ознайомитися у Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки. Рівень знань студента за поточний і підсумковий контроль оцінюється сумарною кількістю балів, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в залікову відомість:

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка для заліку
90–100	зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

5. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Учасник освітнього процесу зобов'язаний дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, навчальної етики та корпоративної культури, толерантно та з повагою ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися графіку проведення та термінів складання усіх видів робіт, передбачених програмою навчальної дисципліни, повідомляти викладача про його зміни, бути організованим і сумлінним, нести особисту та колективну відповідальність, без вагань звертатися до викладача за консультаціями у разі потреби.

Оцінювання видів робіт студента і розподіл балів укладено таким чином, аби дозволити йому бути максимально мобільним і гнучким в (само)організації навчання. Так у разі відсутності студента на занятті він опрацьовує матеріал самостійно.

Усі види робіт поточного контролю, що підлягають до-, пере- чи складанню поза графіком і термінами передбаченими на їх виконання, оцінюються у 80-процентному співвідношенні до початкової вартості виду роботи.

У разі здобуття студентом навичок і умінь у неформальній та/або інформальній освіті порядок і процедура їх визнання регламентується Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки.

Студент, який проходить підготовку з використанням елементів дуальної освіти, повинен чітко дотримуватися індивідуального плану відповідно до Положення про підготовку студентів у ВНУ імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти.

У питанні академічної доброчесності студент зобов'язаний вказувати джерела, якими послуговувався, додавати їх опис до кожного виду роботи, не поширювати та не копіювати авторські матеріали, не вдаватися до обману та списування, повідомляти куратора академічної групи у разі виявлення порушень етики академічної доброчесності та випадків (само)плагіату, необ'єктивного оцінювання результатів роботи студентів чи/та хабарництва.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основний перелік:

1. Гак В. Г. О контрастивной лингвистике. Новое в зарубежной лингвистике. Вып. XXV. Контрастивная лингвистика. М., 2009. С. 5–17.
2. Гак В.Г. Сопоставительная лексикология. М., 2007. 320 с.
3. Гвишиани Н.Б. Контрастивные исследование современных языков и корпусная лингвистика. ФН. 2004, №1. С. 59 – 69.
4. Жлуктенко Ю.О., Бублик В.Н. Контрастивна лінгвістика: Проблеми і перспективи // Мовознавство. №4. 2006.
5. Кочерган. М.П. Основи зіставного мовознавства. К.: Академія, 2006. 424 с.
6. Кусько К. Я., Тимошник О. М. Контрастивна лінгвістика: проблеми, завдання, прикладна орієнтація // Іноземна філологія. 2005. Вип. 96. С. 75–86.
7. Нариси з контрастивної лінгвістики. К., 2009.
8. Манакин М. В. Сопоставительная лексикология. К.: Знання, 2004.

Додатковий перелік:

9. Биховець Н. М., Непокупний А. П. Дослідження романських, германських та балтійських мов. Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України (1930-2005. Матеріали до історії). К.: Довіра, 2005. С. 279–292.
10. Конечкая В.П. Введения в сопоставительную лексикологию романских языков. М., 2003. 236 с.
11. Кочерган М.П. Зіставне мовознавство і проблема мовних картин світу // Мовознавство, 2004. №5–6. С. 12 – 21.
12. Кочерган М.П. Проблеми зіставної семантики. // Збірник наукових статей. Випуск 5. К: КДЛУ, 2001. 386с.
13. Манакин В.М. Деякі питання контрастивної лексикології слов'янських мов// Мовознавство, 2003. №4. С. 26 – 37.
14. Манакин В.М. Проблеми контрастивної лексикології близькоспоріднених мов // Мовознавство, 2004. №1. С. 50–58.
15. Солодуб Ю.П. Контрастивная фразеологія // Филологические науки, 2008. №4. С. 57–65.